

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvár, 1897 május 20.

Mig az ország fővárosában a büntető törvény életbe léptetése iránt benyújtott törvényjavaslat felett lázas izgatottsággal tárgyalnak, míg az országgyűlés összeférhetlenségi bizottsága a legnagyobb sietséggel oldja meg a hozzá bejelentett eseteket, míg az országgyűlés egyes tagjait, ha legkisebb oly hivataluk, állásuk vagy összeköttetésük van, melyekből ki lehet magyarázni azt, hogy képviselői állásukkal némi tekintetben megem egyeztethető, feljelenítik; míg mindezek alapján a minisztertanács a törvény fenntartásával az összeférhetlenséget a bírói és illetve állami hivataloknál kimondotta olyan esetekben, amidőn ezek törvényben gyökerezve megállapíthatók lesznek, — a vidéken fordulnak oly esetek elé, melyek a törvény értelmében az illető egyént az állami hivatal viselésére képtelenné teszik.

Irott malaszt a törvény, annak paragraphusai hajlíthatók, sok kibúvó helyet tartalmaznak; mindazon által azt hisszük, hogy helyesen cselekszünk, ha reá mutatunk oly esetekre, melyek egyfelől a bírói tekintélyt csorbitják, másfelől pedig a törvénnyel merőben ellentétbe állanak és így törvénytelen cselekedetet képeznek.

Az 1869. IV. t. cz. 8 §. e) pontja szerint a bíró nem folytathat kereskedést, vagy ipartüzletet vagy bármi oly foglalkozást, mely a bírói hivatal függetlenségével össze nem fér, vagy mely miatt hivatalos kötelességei teljesítésében gátolva van.

E § szerint a kir. törvényszékek bírái tényleg kereskedők nem lehetnek, kérdés azonban az, lehet-e a bíró egy kereskedésnek tulajdonosa, lehet-e egy pénzügyi hivatalnok egy trafiknak bérletje, vagy lehet-e egy építészeti hivatalnok valamely hid felépítésénél hallgatagon is vállalkozó, akkor, amidőn reá a felügyelet bízott?

E kérdést tárgyalva több lapársunk, a törvény szigorú szavait értelmezték és a végén a bírósági hivatalnokokra nézve, habár a törvény szerint valamely kereskedés folytatása van előírva, megegyeztek abban, hogy jöllehet a tulajdonosi minőséget nem írja elő, mind azon által tekintettel arra, hogy semmi nemű kereskedelmi társulatokba mint igazgató vagy felügyelő stb. bizottsági tagságot nem viselhet, eo ipso egy kereskedésnek még hallgatag illetve burkolt tulajdonosa sem lehet.

Az állam a bírót fizetéssel látja el, ennek nincs

szüksége tehát arra, hogy ily áldugy letekbe bocsátkozzék.

Rá fogunk mutatni arra, miként ezen összeférhetlenségi eset mi nálunk is fen forog, mert azt ohajtjuk, hogy az állam hivatalnokai, hivatásuknak éljenek.

K. . .

Jó napot!

Elavult igazság, hogy az idővel változik minden s az időben változnak az emberek is, az embereken pedig leginkább és leggyakrabban változik a divat. Mondhatjuk, hogy az állandósághoz nem szokott, csak ember módor is ép így változik. Ezt leginkább igazolják az emberek egymás között való érintkezése, illetve találkozása alkalmával megszokott köszönős üdvözlésnek különféle hetyke és arrogáns majomzatai (tisztelet a kivételeknek s ezt csak azok értsék magukra, kik úgy érzik.) Köszönős üdvözlések, köszöntések alkalmával aszerint, a mint nagyobb, kisebb, avagy hasonló rangú embertársainkkal találkozunk, idomítjuk szájunk vonásait alázatos, közönyös, avagy lenéző poszturákra, kifejezésekre s eszerint idomul a hanglejtés is. Ha alázatosak vagyunk, mikor valami érdekel „Alázatos szolgája vagyok Nagyságos ur!” (nevét is kimondta), ha közönyösek: „Alá szolgája” vagy csak „szolgája”, ha lenézők, ha kicsinyeljük, hogy egy szegény köszönni mer: „Jó napot”, ritkán „Jó nap” avagy „Isten áldja!” De nemesak a szavak különböztetik meg az embertársához való viszonyt, hanem a hanglejtés is, mely a körülmények szerit édeskés, lágy, meleg, avagy hideg és mogorva is szokott lenni.

Elég csodabogarak a teremőnek! Nem is emlitem föl a női szemet, hisz azoknak egy kis önhiúság sohasem árt, persze szerével és módjával; de azoknál is csak úgy, ha a pénzügyi körülmények a férjem uram tisztességes rangja mellett önálló családi megélhetést biztosítanak; máskülönbén a szerénység és becsületesség leereszkedés sohse árt!

Ma már „jó napot” köszön a pálinkába utazó vigécsztől elkezdve a címzetes kir. tanácsos urig fel minden oly önértékes ember, kinek egyéni agiója úgy változik, mint az idő s úgy ingadozik, mint az érzékeny mérleg.

Ezeket felül nyerünk a hivatásban tisztességtel méltóságosoktól egy „jó napot kívánok”-ot előzőkeny megszólítási módorban, kérdezősködve egyéni állapotaink felől. Tény az itt is, hogy az üres buzafaj egyenesében tartja magát egész a merevségig, mint a termékenységétől meghajlott szokta tenni.

Különbén úgy észleltem és tapasztaltam, hogy mentől műveltebb valaki, mentől nagyobb rangú, annál inkább szerényebb és mérsékeltőbb a divat tuzásaiban.

Nem is csoda a muokás középosztálynak s még inkább az alsóbbnak, ha a divat czifraságaitól (czaf-rangjaitól) elvakulva, a rikitő, pipacsszerű puffokban a tekiutetes (téns) asszonyokat nagyságoknak nézi.

Kérem, ma a kinek akárhonnán és hogyan vett czilindere, illetve puffja van: az vindikálja magának a divat hóbotos előnyeit — az urbatnám és adhatnamságot.

Es aztán kérdik, hogy van az, hogy nincs két összetartó család, melynek barátsága szilárd alapra legyen letéve!? Honnan van az, hogy az emberek oly könnyen meghasonlanak egymással, bonnan az, hogy egy átvirasztott, élvezetes éjszaka után a kaczenjammer utálatos csömörré válik?!

Több őszinte barátságot, előzőkenységet s kellő műveltséggel felruházott belső értéket s így egymást szerető emberek leszünk. —

Miért ne köszönhetné a legmagasabban álló főnök is hivatalnokait a „jó napot” helyett „jó napot kívánok”-kal? Miért ne üdvözülhetnék iparos embertársunkat, ki nekünk ruhát, cipőt stb. készít — s mi több rátaba is, ha a divat és urbatnamság elvitte az aprót s aagy se maradt — „jó napot” vagy alkalmasszerűleg jó reggelt, estvét kívánok!? S mihelyt a hetyke két szóhoz, — a mi nem üdvözlés és jó kívánság, hanem csak az elsőbbség henczegése — hozzátesszük a „kívánokat” is, mindjárt melegebb és őszintébb burokat pengetünk. — Hiába! Ma már a régi jó, köszönős üdvözlések a jó öregekkel együtt elhaltak s a gyerkőczök és ifjoneczok száján pajzán hetykeség ül! — Ma már nem létezik asszonyom, uram, urambátyám, őcsém-uram; ma a nevezetes titulus is azt akarja jelenteni, hogy 50 krért gubós átalakuláson mentünk át: üzleti cím az egész!

E sokak előtt pessimistikusnak látszó kérdések egyesek egyéni módorában teljes feleletet adnak.

E pessimistikus fölfogásából úgy érzem, hogy

TÁRCZA.

A déli sark felkeresése.

A déli sark éjszakai régióinak felkutatása az éjszakai sarkkal ellentétben, — melynek felfedezése Nansen kutatási útja után már rövid időn belül meg fog történni — még nagyon kezdetleges állapotban van, körülbelül 50 év óta — a mikor Ross James (1839--41) utazott a délsarki vidékekre — a kutatás ez irányban szünetel. A Pataky H. és W.-féle budapesti szabadalmi iroda által szerkesztett „Műszaki közlemények” szerint Neumayer P. titkos tengerészeti tanácsos és a hamburgi csillagda igazgatója köriratot intézett a bel- és külföld nagyobb földrajzi társaságaihoz a déli sarkvidékek és a déli jegestenger felkutatása tárgyában és a Viktoria-földön egy meteorológiai állomás felállítását indítványozta. E vállalkozás sikere annál inkább kíváncsú, mintán a tudományos kérdések egész sora, mint pl. a földmágnesség jelenségei, a földrajzi szélességek ill. a földhamu ingadozásai és sok más kérdés a déli sarkvidékek és a déli sark mágneses erőinek ismerete nélkül semmikép sem oldható meg, ezen megoldásokat elősegítjük azáltal, hogy azon a vidékeken méréseket eszközölünk, melyeknek az inga hosszára, a jég vastagságára, a levegő sűrűségére stb. kell kiterjedniük. Alta-

lánosságban helyesnek találják, hogy mielőtt a délsarkra egy nagyobb és igen költséges expedíciót menesztének, Melbournből kisebb hajókkal próbálkozzanak a Viktoria-földbe hatolni, a mit a tavaszkor daczára a 180 m. magas jégfalnak, a szakértők lehetségesnek találnak. Azt hiszik, hogy a viszonyok ott megegyeznek a Grönlandban tapasztaltakkal, a hol daczára annak, hogy néhány mértföldnyi távolból teljesen kopár és sivárnak tűnik fel, mégis belsejében nyáron oly növény és szin-gazdagság található Payer állítása szerint, mint az Alpeselek gyönyörű lejtőin. Az éddigi tapasztalatok szerint úgy látszik, hogy a déli sark éjszakai vidékein örökös tél uralkodik, de már meteorológiai indokokból sem lehet arra következtetni, hogy mivel a Viktoria-földet szegélyző szigeteken — melyeket különben is csak nagyon kevésbé ismernek — sem mohát, sem zuzmarát nem találtak, azok az illető terület belsejében sem találhatók. Minél nagyobb egy terület, annál több búvóhely található fel benne az organikus élet részére. Hooker — ki Rosst útjain kísérte, a déli Uj-Seelandban 50 fok déli szélességen túl az Ankland-szigeteken 80 phanerogamot talált, a jobban izolált Karguelen szigeteken már csak 21-et, míg az ép ezen szélesség alatt Norvégia mellett fekvő fokon csak egyetlen fűnem található. A tenger halvilága a déli sark közelében is nagyon sokat ígér, miután igen sok ott előforduló hal mint pl. a bálna, Balaenoptera musculus és mások ugyanazon családba tartoznak, mint az éjszakai sark közelében

fogott halak. A madarak is képviselve vannak és azon sebzésekből, melyeket megölt fókákön találtak, Borchgrevink norvég természetbúvár azt következteti, hogy ott egy a fókákkal ellenséges eddig még ismeretlen emlős állatnak kell léteznie. Ep úgy mint Neumayer P., Dr. Vogel is azon véleményen van, hogy esetleges nagyobb vállalkozások előtt, kis expedíciókat kell a déli sarkhoz menesztetni, melyek annyival inkább olcsók, miután Ausztráliában sok ember foglalkozik a felkutatandó vizekben való halászat által. Más országok is, mint Anglia és Belgium szintén komolyan foglalkoznak a déli sark felkutatásának gondolatával, úgy, hogy Neumayer felszólalása, melyet a II. geographiai kongresszuson a német nemzethez intézett, nem fog eredménytelenül elhangzani. Ilyen kis és aránylag olcsó előtanulmányok segítségével, az égalji viszonyokat, a melyhez első sorban az ott uralkadó ciklonok légnyomásviszonyai tartoznak, a felhők irányára, a csapadék magasságára, a jégviszonyokra vonatkozó előtanulmányok megtehetők. Ezek közül csak a nyár hőmérséklete ismeretes, mely 0.2—0.6° C. között változik, míg a téli hőmérsékletet épenséggel nem ismerik, azonban az alacsony nyári hőmérsékletből semmi esetre sem szabad azt következtetni, hogy a téli hőmérséklet ennek megfelelően alacsony.

azon nagy kórházi viszonyokat megjobbitani akarják, — ott kell kezdeniük, hogy a sértő és egymástól inkább elhidegítő erőltetett köszöntési modor helyett adjanak némelyeknek szájába melegebb és őszintébbet.

Réges régen az évezredek lomtárában elenyészve a krisztusi intelem s még talán a szentkönyv, a biblia is elrejtette az emberi szem elől: „a ki legelső köztek, olyan, legyen mint a legutolsó!” Szoros értelemben ezt ma se kívánjuk, csak annyiban, hogy a legmagasabb rangban álló ember is, ki ki hivatva van sok embertársai vezetésére ismerje meg a szegényt, ki utolsó filérét adja jótékony célra s a ki a beületes munkában küzd léteért!

Igy kivesz a divatos, emberek keblén melengetett vipera, mely eddig megmérgezte az embertársát.

Balásztalva, május 15-én.

Zsizi.

IRODALOM

* „Magyarország Ezredik Eve”. Szmolény Nándor és Liptai Károly, a szegedi hírlapíró gárdának ez a két agilis tagja, megírták és kiadták az ezredik év történetét. A három kötetre tervezett nagy mű ezime: Magyarország Ezredik Eve és az első kötet már megjelent a könyvpiacon. Tartalma: Történeti bevezetés (ezt Szádeczki Lajos egyetemi tanár írta). A király, királyné és a királyi herczegek az ezredik évi ünnepségeken. Az egyházak ünneplése. Ebben a fejezetben találjuk meg az egyházmegyénk fejének magas szárnyalású pástörlevelét is. A nagy mű többi kötete ez év őszén jelenik meg és a törvényhatóságok ünnepének és az összes elmondott ünnepi beszédeknek közlésén kívül tartalmazni fogják az ipar, kereskedelem, irodalom, művészet, iskolák, egyetek és társulatok mil-lenárius ünnepeit. A mű szerzői az első kötetet már bemutatották a mű védnökének: Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek, a ki a legismerőbben nyilatkozott a kitűnő munkáról. Nagy kitüntetés Szmolény Nándor és Liptai Károly kollégáinkra, hogy művüket a legelőbbkelő körök is készséggel támogatják. Ertesztésünk szerint eddig a következő magas méltóságok rendelték meg a Magyarország Ezredik Évét: Fulöp, Szász Coburg Góthai herczeg, báró Bánffy Dezső miniszterelnök, Vaszary Kolos herczegprímás, gróf Szapáry István, gróf Szapáry Gyula, gróf Tisza Lajos, Császká György kalocsai érsek, Román Miron érsek, gróf Zichy Nep. János, Szabó Miklós a kuria elnöke, gróf Csekonics Endre, Rimely Károly, Bobics Zsigmond és Dessewffy Sándor püspökök, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, a pannonhalmi főapátsági könyvtár és a budapesti tud. egyetemi könyvtár. A kitűnő munka Szegeden Endrényi Imre műintézetéből került ki és ugyanott kötetenként 5 forintért megrendelhető. A teljes mű, mely 3 kötetből fog állani, előfizetési ára 12 forint. Készségesen ajánljuk a kiváló munkát a törvényhatóságok, kaszinói, tanintézetek és magánkönyvtáraknak.

* Az „Egyetemes Könyvtár” új kiadványai. A Gross Testvérek kiadásában Győrött megjelenő „Egyetemes könyvtár”, mely az irodalom minden ágából közül értékes és hasznos olvasmányul szolgáló műveket, a mely kiadványai irodalmi becsénél s azok hallatlanul olcsó áránál fogva (egy szám ára 10 kr.) valóban hízagotától könyvpiaconkon, ismét három értékes művel gazdagította irodalmunkat. Az egyik a könyvtár 83-ik számaéént megjelent „Szeszély” (Un Caprice), Musset Alfréd bájos, költői szépségekben gazdag egy felvonásos vígjátéka, melyet eddig sajnálatlalt nélkülözünk nyelvünkön, s melyet Zoltán Vilmos fordított francziából magyarra, nagy gondnal vizsgálva az eredetinek nyelvbéli szépcégeit is. A 10 kr. árú csinos füzetet melegen ajánlhatjuk a drámairodalom minden barátjának. Az „Egyetemes könyvtár” 84-85. kettős füzetét „Galotti Emilia”, Lessing G. E. világhírű öt felvonásos tragédiája képezi, melyet szintén Zoltán Vilmos fordított le nagy műgondnal. Az igazi irodalmi értékkel bíró mű fontos tanulmányi segédeszközzé szolgálhat a tanuló-ifjúságnak is. A kettős füzet ára 20 kr. Megjelent két-két kettős-füzetben a 86-89. szám is, Boisgobey érdekesítő franczia regénye: „A bűn ösvényén” Ballagó (Benedek Árpád) szép fordításában. Az Egyetemes Könyvtár egyes számai kaphatók Győrött a kiadóknál s minden könyvkereskedésben. A könyvtárra, melynek havonként kétszer jelenik meg egy-egy füzet, elő is lehet fizetni. Előfizetése ára egy évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr., negyedévre 60 kr. Egy füzet ára 10 kr. A pénz beküldése mellett bérmentve szállítatják. Teljes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár 1897. május 20.

— **Doktorrá avatás.** Elő 8-án délelben avatták a jogtudományok tudorává Keith Ferenczet, a jogi kar kitűnő sikerrel végzett hallgatóját, Udvarhely megye közigazgatási gyakornokát és városunk születettjét. Gratulálunk az új tudornak, de különösen az anyának Keith Károlynénak, ki két derék fiút nevelt társadalmunknak. Egyik fia ugyanis Keith Károly jelenleg székelyudvarhelyi gym. tanára és az erd. egyházmegye felszentelt papja, örömmel tesszük ezt közzé lapunkban, mert szegény sorsból önérevel nyerte mindkét fiú jelenlegi állását.

— **Pozsony ünnepe.** Vasárnap volt Pozsonyban Mária Terézia emlékszobrának leleplezése, a mely ünnepélyen a király ő felsége is jelen volt. Az ünnepély lefolyása után pedig egyenesen Budapestre ment.

— **Béke.** Kezdődik a béke. Görögország, mintán elvesztette a háborút, az önbizalmát, hadseregét és minden kilátását arra, hogy bármiféle eredményt is elérni tudjon, a hatalmakhoz fordul segítségért és kész minden feltételt teljesíteni, csak megmenthesse azt, a mi még megmenthető. Krétából jönnek vissza a görög katonák; a hatalmak pedig teljes egyértelműséggel járnak közbe a békekötés érdekében.

— **A vasút köréből.** A kereskedelmi minster elrendelte, hogy a Radna-Lippai állomás június hó 1-től *Mária-Radna* nevet viselje. Ugyan annak rendelete szerint a folyó évi június hó 1-től a vasuti indóházaknál szokásos háromszori esengetés, mely tulajdonképpen a vonatok érkezésére és indulására figyelmeztető a közönséget, elmarad, az utasok ezen időn túl a villamos esengőkre lesznek kénytelenek figyelni, s különösen figyelemmel kell a vasúti menetrend pontos betartására. A Mária-Radna — Lippa — Temesvári vonat hó 15-én adatik át a közforgalomnak.

— **A fagyos szentek.** Az időjárás szerzőjeinek kitett gazdák előtt mindég féltelmesek voltak (és féltelmesek jelenleg is) a fagyos szentek neve alatt ismert napok: Pongrácz, Szervác és Bonifác napja; mert az ezeken a napokban beálló hideg rendszeren fagygyal szokott végződni. Hála legyen azonban ezeknek a fagyos szenteknek, mert most ha nem is teljesen kifogástalanul, de türhetően viselték magukat. Elég mérsékelt légáramlat volt e napokon.

— **Egy új gyógykezelési módszer.** Altalános feltűnést kelt a tudományos és társadalmi körökben Dr. Kovács Izsó orvosnak egy már évek óta gyakorlott és kipróbált új specialis gyógykezelési módszere, melylyel asthma, szív- és vesebajokat, hólyag- és bőrbetegségeket kezel. Fentnevezett orvos ezen betegségeket új elvi szempontból kiindulva a vér tisztítása által gyógyfűvekkel gyógyítja és rövid idő alatt, nemcsak Budapesten, hanem az ország majdnem minden részében, sőt annak határán túl is valóban feltűnő s bámulatos eredményei által tűnt ki. Dr. Kovács Izsó május hó óta Budapesten Andrássy út 47. sz. alatt lakik.

— **Szőlőszeti értekezlet Erdélyben.** A földmívelésügyi miniszter az erdélyi szőlők mikénti felújításának meghatározása céljából, közelebbről nagyobb értekezletet szándékozik egybehívni az erdélyi rész valamely nagyobb bortermelő vidéki központján. Az értekezlet elébe nagy érdeklődéssel néznek az erdélyi gazdák.

— **Valóságos Isten áldása** köhögésnél, rekediségnél, elnyálkásodásnál a tüdő és torok mindennemű betegségeinél *Egger díjjutalmazott Mell-Pasztillák és senki el nem mulasztja saját jól fölfogott érdekében — azoknak idejekorán való használatát.* Számtalan elismerő hálanyilatkozat tanuszkodik elvitathatatlant e kitűnő szer biztos hatása mellett. Kapható: 15 kr, 50 kr és 1 frtos eredeti dobozokban minden gyógyszerárban. Fő és szétküldési raktár Nádor-gyógyszertár Budapest váci körút 17.

— **Tenyészállat kiállítás Kolozsvárrt.** Az „Erd. Gazd. Egy.” állat-tenyésztési szakosztálya — a földmívelésügyi miniszter hathatós anyagi támogatásával — aug. 28-31-ig rendezi XII-ik tenyészkiállítását. A szakosztály Gr. Bánffy György elnölete mellett már több ülést is tartott e tárgyban, melyeken a közelebbi részletek meghatározottak. A kiállításra ötezre forint értékű díjak vannak kitűzve lovak, szarvasmarhák, juhok és baromfiak díjazására. A kiállítás, mely különben is a kolozsvári országos vásárral egy időre esik, vásárral lesz egybekötve, mely alkalomra számos kül- és belföldi vevő megbízásáról gondoskodik a rendezőség.

— **Az országos iparegyesület,** az ipar terén szerzett tapasztalatai alapján a következő körlevelet intézte az ország kaszinóihoz és nevezetesebb társadalmi egyesületekhez.

Mélyen tisztelt Elnökség!

Az ezredéves kiállítás alkalmával tartott iparos-

kongresszuson, főleg a műiparosok ismét azzal a panaszszal állottak elő, hogy a magyar társadalom nem pártolja eléggé a magyar ipart és nem méltányolja kellőképpen a fiatal magyar műiparosoknak gyakran jelentékeny áldozatokkal járó megtelepedését, mert, mint a tapasztalat mutatja, főleg emléktárgyak vagy díszművek és a műipar szemérméből hálás műiparezikekben való szűk ségeit rendszerint külföldről szerzi be.

Pedig éppen az ezredéves kiállítás elég fényes bizonyítványt állított ki a magyar műipar versenyképességének s a társadalom legszeleesebb rétegei tudomásul vehették, hogy a műipar majdnem minden ágának van már nálunk hivatott művelője. Ezeket azonban a nagy közönség nem eléggé ismeri s a felmerülő szükség esetén létezésük után nem is kutat, hanem a legtöbb esetben az ismert külföldi forrásokhoz folyamodik.

Mivel pedig műiparunk már elég erős arra, hogy a magyar társadalom támogatására appellálhassom s mivel a magyar társadalom sokkal hazafiasabb, sem hogy a megokolt kérés szót figyelemre ne méltassa, az iparos-kongresszus nevében készséggel ragadjuk meg azon alkalmat, hogy az ottani társadalom egyik fontos tényezőihez, a mélyen tisztelt Elnökség által képviselt testülethez forduljunk azzal a kéressel, hogy a tudomása szerint fölmerülő esetekben odahatni méltóztassék, hogy a hatóság, egyesületek vagy magánosok megrendeléseikkel kizárólag hazai műiparosokhoz forduljanak.

Tekintettel továbbá ama méltányos és hazafias törekvésre, mely a magyar stílusnak minél tökéletesebb érvényesítése érdekében megindult s melyet csak műipartól közönség jóindulatú támogatása képes jelentékeny arányokban előmozdítani, melegen ajánljuk, hogy egyes dísz- és műtárgyak megrendelése alkalmával azoknak magyar stílusban való tervezését és kivitelét követni méltóztassanak.

Magyart stíli rajzok közvetítésére, illetőleg mindennemű utbaigazítás vagy fölvilágosítás megadására egyesületünk mindenkor készségesen rendelkezésére áll a t. műipartól közönségnek.

Bizalommal kérjük azonban a t. Elnökséget, hogy éppen az általa képviselt rétegekben, a műipartól művelt közönség köreiben minden adott alkalommal odahatni szíveskedjék, hogy a magyar ipar pártolásának hazafias elve tényleg érvényesüljön és hogy készségesen följárulott közreműködésünket az érdekeltek minél többször vegyék igénybe.

Budapest, 1897. április 20-án. Kiváló tisztele tel az országos iparegyesület nevében: Gelléri Mór, aligazgató. Gróf Zichy Jenő, elnök.

— **Gyászjelentés.** Alólirottak megtört szívvel tudatják az önfeláldozó anya, gondos nagyanya, szerető testvér és jó rokon özv. Rózsavölgyi Sándorné szül. Simon Juliának élete 64-ik, özvegysege 13-ik évében folyó év május hó 15-én esti 9 órakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hűl. tetemei folyó hó 17-én délután 3 órakor az ev. ref. egyházi szertartás után fog örök nyugalomra helyeztetni. Legyen könnyű a föld halmait fölött! Gyulafehérvárt, 1897 május hó 16-án. Csucsi Istvánné szül. Rózsavölgyi Etelka, Bordi Jánosné szül. Rózsavölgyi Emilia, Sipos Elekne szül. Rózsavölgyi Johanna, Migend Andrásné szül. Rózsavölgyi Anna és Rózsavölgyi Jakab mint gyermekei. Csucsi István, Bordi János, Sipos Elek, Migend András, mint vejei. Schöneman Károlyné szül. Simon Katalin, Sós Ferenczné szül. Simon Zsuzsána mint testvérek, számos unokái és távoli rokonai.

Közgazdaság.

— **A trieszti általános biztosító-társaság** (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 12-én tartott 65-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1896. évi mérlegek. Az előttünk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 60 oldalra terjed és mint minden évben ugy az idén is számos rendkívül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. Ézen jelentésből látjuk, hogy a központi igazgatóság a napirend előtt szomorú kötelességnek felelt meg, midőn elhunyt, fejletlenül, érdemdús magyarországi képviselőjéről *Rott Józsefről* következőképen emlékezett meg kegyeletteljesen: — „*Rott József* budapesti képviselő-egünk főnöke, legelőkelőbb munkatársunk, ki kora ifjúsága óta felülmúlhatatlan buzgalommal szentelte teljes tevékenységét és szellemének kiváló adományait a társaság érdekeinek, a mult év végén súlyos betegségnek esett áldozatul. *Rott József*, elhunyt kartársunk emlékét mindig tiszteletben fogjuk tartani és Önök bizonyosan esztal-koznak mély gyászunkhoz és ennek ünnepies kifejezést is fognak adni.”

Az évi jelentésből látjuk, hogy az életbiztosítási osztály díjtartaléka 1896. évi december 31-én 3,682, ezer 783 frt 61 krral 48,914,760 frt 37 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke összege 189,549,380 frt 95 krt tettek ki, míg az év folyamán bevett díjak 7,887,184 frt 57 krra rugtak.

A tűz és szállítmány biztosítási ágakban a díj- és

illeték-bevétel 11,660.231 frt 19 kr. volt; miből 4,694. ezer 768 frt 19 kr. viszonzítosításra fordítatott, úgy hogy a tiszta díjbevétele 6,965.463 frtra rugott, mely összegből 3,315.061 frt. 39 kr. mint díjtartalék minden tehertől menten. a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 31,896.255 frt 27 kr-ra emelkedett.

Károkért a társaság 1896-ban 9 890 288 frt 74 krt folyósított. Ehhez hozzáadva, az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 291,247.887 frt 35 krnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 54, mil. 452.856 frt 37 kr esik mely összeget a társaság 166.000 káresetben fizetett ki.

A nyereségtartalékok közül, melyek összesen 6 mil. 554.104 frt 64 kr-ra rugnak, kiemelendőek az alap szabály szerinti nyereségtartalék, mely 2,625.000 frtot tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozása és fedezetére alakított tartalék, mely dacára annak, hogy e célra egy 500.000 frtos külön tartalék áll fenn, az évi nyereség-

ből kihasított 280.000 frttal 3.849.104 frt 64 kr-ra emeltetett fel és továbbá a 80.000 frtra rugó kétes követelések tartaléka. — Ezekon kívül fennáll még egy 120 ezer frtot kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges esőkkénését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékai és alajjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve az idei ártalások folytán 61,051.211 frt 83 król 66,171.010 frt 30 kr-ra emelkedtek. Ezen értékek több mint 18 millió magyar értékekre esik.

Ezen alkalommal felemlitendőnek tartjuk, hogy a cs. és kir. felsőes uralkodó család magán és alapítványi uradalmának Magyar-, Cseh- és Morvaországban levő összes épületei, leltári készletei és terményei, valamint gyárjai tűz ellen a triesti általános biztosító társaságnál (Assicurazioni Generali) és a természetnyenyek jég ellen az Assicurazioni Generali leányintézeténél, a Magyar jég és viszonzítosító részvénytársaságnál hosszú időre lettek biztosítva.

Nyílttér*)

Nyersselyem básztruhákhoz
való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantung-Pongees valamint fekete, fehér, s színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig, métereuként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt, stb. (mintegy 240 különböző minőség 2000 szín és mintázatban stb.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító), **selyemgyárak Zúrichben**, Svájcba ezimzett levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

1 E rovatban megjelenő közleményért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

282—1897. szám

56 1—1

Arverési hirdetmény.

Alólt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíró 7956/96 számú végzése által Budapesti Dr. Dumetrian Agoston végrehajtató javára kislelti Hell Jenő ellen 750 frt tőke, ennek 1896. év szeptember hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 494 frt 38 kr-ra becsült törökbuza, sárju törökbuza-szalmból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4594—1897 számú kiküldést rendelő végzés folytán helyszínen vagyis Kistalud k szögében tennin alperes udvarán leendőszközlésére **1897-ik év május hó 31-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatul fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez tartozó jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólt kiküldöttől vagy írásban beadul vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetésménynek a bíróság tábláján történt kiüggesztését követő naptól számítatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárrt 1897-ik évi május hó 8-ik napján. Hajós István kir. bírósági végrehajtó.

Az általános elismert és jóhatásának bizonyult

„BARATITAL”

ezimű művényszer gyomorlikör készítményem kitűnően és gyors segélyt eszközöl

székrekedés, étvágytalanság

és az ebből eredő bajok ellen.

Használati könyvvel együtt egy üveg ára 40 és 80 kr. Kapható Gyulafehérvár Misselbacher J. B. Jakabfy Albert és Wallentin Lajos urak fúszkereskedésben.

Valamint a készítőnél utánvét mellett.

Zenke Zoltán,

Hm.-Vásárhely, Arpad-u 21. sz.

Valódi brünni posztószövetek

Egy vég	frt 3.10 jó
3.10 méter hosszú	frt 4.10 jó
teljes üriöltöny	frt 4.80 jó
ára csak	frt 6.— jobb
	frt 7.75 finom
	frt 9.— igen finom
	frt 10.50 legfinomabb

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt. Felöltőszövetek, loden, peruvien, dosking, állami és vasuti tisztviselőknél való szövetek, legfinomabb kamagarn és chevotokat stb. stb. küld gyári áron a pontos és szolidnak ismert

posztógyári raktár

Kiesel-Amhof Brünben.

Mintá k ingyen s bérmentve. Mintahú szállítás.

Figyelemreméltó! A t közönségnek fontos azt tudni hogy a szöveteket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja mint a közvetítő kereskedelem útján. A Kiesel-Amhof Brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron küldi szét és nem számítja hozzá a magánvevőt annyira megkárosító ugynevezett szabóengedményt

A pánlikagilisztában és gyomor-bajban szenved az emberiség fele része.

Védjegy.

Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli, gyors és biztos eredményéért jóállás nyújtatik. Nem árt, ha a pánlikagiliszt-féreg nincs is jelen.

— Az életkor megjelölendő. — **Törvényesen védve.** — Egy eredeti dohoz pontos használati utasítással a bel- és külföldi részére **frt 3.50** postai utánvétellel vagy a fenti összegnek előre való beklüldésével. A pánlikagiliszt tünetei a következők: az arca halványasága, bágyadt tekintet, kék szemek rikák, lesóványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság, felváltva mohó étvágytalanság, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások és szédülés főleg éjjel-gyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemelés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorbég, gyakori felbőgés, bélgyres, hengergetés, hullámszerű mozgások, szuró szívó fájdalmak és szurások a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendellenégei különösen nőknél, gyakori vértelenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntság és a halál óhajítása. Továbbá itt minden gyógyszer kapható. **Sant-tokocskák** hatásukban felülmúlhatatlanok, gyorsan és biztosan gyógyítanak nőknél és uraknál elgyengült férfierőt, huyesőfolyásokat, folyásokat nőknél és uraknál befeeskenedés nélkül. Egy dohoz ára 2 frt 50 kr. Makacs baj ellen egy dupla adag 4 frt. Mind egyedül valódián kapható:

Schneider J. gyógyszerésznél, Resiczán, fő-utca 3. (Délmagyarország)

Millió betegnek segített már ez a szer. Itt még kapható a legjobb iszákosság (részség) elleni szer, 1 üveg ára 2 frt, öreg bajnál 4 frt.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több tisebbertéki utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégyjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

Az 1895. évi cairaól s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait u. m. **köszvény, csusz, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb hatású 2 kor. 40 fillér.**

Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszerárában király-utca 12. és **dr. Egger A.** ur gyógyszerárában vacsi-körút 17. sz. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél S. A. UJHELY

Videki megrendelések pontosan teljesítetnek

Ugyszintén: Gyulafehérvárrt **Marcell E.** urnál.

Mindenkör

utólérhetetlenek maradnak a

PREMIER-

KERÉKPÁROK

mert csak ezek vannak

helical-esőből

megalkotva, ami pedig

a legnagyobb ellenképesseget,

tökéletes precziót,

legkiválóbb szerkezetet és

könnyed futóképesseget

köszönöz nekik.

THE PREMIER-CYCLE Co. Ltd. (Hillmann Herbert & Cooper.)

Gyárak:

EGER (Csehország). **COVENTRY** (Anglia). **DOOS** (Nürnberg mellett)

Evenként 60.000 kerékpár készül

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyedüli raktár:

Jäger Tamás

Gyulafehérvárrt.

Flechtenkranke

trockene, nassende, Schuppenflechten und das mit diesem Uebel verbundene, so unerträglich lästige „Hautjucken“ heilt unter Garantie selbst denen, die nirgends Heilung fanden **Dr. Hebra's Flechtentod.** Preis Sechs Gulden Ost. W. gegen Vorhereinsendung (auch Postmarken), wor auf zoll- und postfrei Zusendung erfolgt. — Bezug: **St. Marien Drogerie Danzig** (Deutschland).

**Szállít ; Nagyhercegi gazdaságok, cs. és kfr. katonaintézetek, vasutak huta-
társulatok, építészeti társulatok, épi-
tő mestereknek valamint gyárosok és nagy
birtokosoknak** Ezen homlokzat-festékek, a melyek
mészből feloldhatóak, száraz állapotban, poralakban 40
kilő fölé mintában kilója 16 król fölé fel szállíthatnak és
tisztán színezetére nézve az olajszínnél teljesen hasonló.
laek saját találmány, **laekok, festékek, ecsetek** stb

Olajfesték padló

—♦— **Arany Érdemjellel kiüntetve.** —♦—

 Mintalap valamint utasítás ingyen

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi biztosítási ág 1896

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1896).

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1896. deczember 31-én.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Báró Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Báró Morpurgó József, Segré V.
A vezértitkár: Richetti Odón.
Magyarországi vezérügynökség:
HEGEDÜS SÁNDOR,
igazgató-tanácsos.
Steinhardt.

Az intézet hivatalos helyiséget Budapesten, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Magyarországi vezérügynökség:
Steinhardt, **Poór,**

Az intézet hivatalos helyiséget Budapesten, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel ádatnak és élet-, tűz-, szállítmány és üvegbiztosítások az **Assicurazioni Generali**, jégbiztosítások a **Magyar jég és viszontbiztosító részv. társaság** és baleset elleni biztosítások az **Első o. ált. baleset ellen biztosító társaság** számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A gyulafehérvári főügynökség **Deutsch Adolf**

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.